

BELEIDSPLAN
Nationaal Carnavalsmuseum
Оҗтәлдәнкә Әмнәтәмәсәјум

2017 – 2020

Inhoud

1. Geschiedenis
2. Inleiding
 - 2.1 Aanleiding beleidsplan
 - 2.2 ICOM-definitie en missie
 - 2.3 Kansen en bedreigingen
 - 2.4 Samenvatting
3. De collectie
 - 3.1 Inleiding
 - 3.2 Collectiehistorie
 - 3.3 Thans
 - 3.4 Toekomst
4. Collectieregistratie, documentatie en onderzoek
 - 4.1 Registratie
 - 4.2 De documentatie
 - 4.3 Onderzoek
5. Inhoud en Beheer
 - 5.1 Inleiding
 - 5.2 Beheershistorie
 - 5.3 Thans
 - 5.4 Toekomst
6. De presentatietaak (museum)
 - 6.1 Inleiding
 - 6.2 Presentatiehistorie
 - 6.3 Thans
 - 6.4 Toekomst
7. Het Publiek
 - 7.1 Samenstelling en omvang
8. Bedrijfsvoering
9. Huisvesting
10. Veiligheid
11. Financieel

BELEIDSPLAN NATIONAAL CARNAVALSMUSEUM "OETELDONKS GEMINTEMUZEJUM", 2017 - 2020

1. Geschiedenis

Het Nationaal Carnavalsmuseum "Oeteldonks Gemintemuseum" is sinds 1999 gevestigd te 's-Hertogenbosch en de "Oeteldonksche Club van 1882" heeft destijds het initiatief tot realisatie op zich genomen.

Ver voor de totstandkoming van het museum heeft de "Aauw Archiefkemissie" al jaren historisch materiaal verzameld op het gebied van het Oeteldonks carnaval.

Bij de viering van het 99 en 110 jarig bestaan van de "Oeteldonksche Club" en bij de viering van het 800 jarig bestaan van de stad werden er op diverse locaties in de stad exposities gehouden.

De bezoekers van deze tentoonstellingen waren zo enthousiast dat de het bestuur van "De Oeteldonksche Club van 1882" destijds besloten heeft om de mogelijkheid van een "eigen" museum te onderzoeken en na akkoordbevinding te realiseren.

Gesteund door het Bossche bedrijfsleven middels "Het Genootschap van het Oeteldonks Vaandel" en de medewerking van de Gemeente 's-Hertogenbosch werd in 1999 het pand aan de Zuster van Orthenpoort 20-27 aangekocht en grotendeels ingericht als Carnavals museum en is dat tot op de dag van vandaag nog steeds.

Thans hebben sinds de opening ongeveer

56000 personen het Muzejum bezocht en is het Muzejum, door de aanwezigheid van vertaalde teksten, tevens bezoekwaardig voor Engelsen, Fransen en Duitstaligen.

2. Inleiding

2.1 Aanleiding beleidsplan

Het Nationaal Carnavalsmuseum "Oeteldonks Gemintemuseum" te 's-Hertogenbosch bestaat in 2016 zeventien jaar en is het 16 jaar geopend. In die periode hebben ruim 56 duizend personen het museum bezocht. Dat is gemiddeld 3.555 bezoekers per jaar. Tot op heden is de realisatie en exploitatie van het museum gebaseerd op het enthousiasme en de inzet van bestuur en de suppoosten die allen opereren vanuit een vrijwilligersstatus. Het bestuur van de museumstichting is van mening dat het museum toe is aan een meer onderbouwde planmatige aanpak om het aantal bezoeken drastisch te verhogen en de functie van het museum, niet alleen vanuit museaal oogpunt maar ook als documentatiecentrum, meer uit te bouwen en beter te benutten.

2.2. ICOM-definitie en missie

Het Stichtingsbestuur onderschrijft de ICOM (International Council of Museums) definitie:

"Een museum is een permanente instelling ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, niet gericht op het maken van winst, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, behoudt, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen".

Het "Oeteldonks Gemintemuseum" stelt zich ten doel om:

De realisatie en instandhouding van een museum waarin relictten uit de rijke cultuurhistorie van het carnaval te 's-Hertogenbosch en in het bijzonder dat van Oeteldonk en de bestaande rituele vieringen van de mondiale carnavalsuitingen op museaal verantwoorde wijze worden getoond. Verder het verzamelen van objecten en documentatie op dat gebied. Bovendien stimuleert het museum het doen van historisch onderzoeken daarnaar. Het museum beoogt niet het maken van winst.

2.3 Kansen en bedreigingen

Sterkte

-internationale expositie

Het "Oeteldonks Gemintemuseum" is in Nederland tot op heden enig in zijn soort. Weliswaar bevinden zich in de zuidelijke Nederlanden kleine lokale musea maar deze zijn meestal van niet permanente aard en zijn hoofdzakelijk op de plaatselijke Carnavalsviering gericht. Het Oeteldonks Gemintemuseum onderscheidt zich door het internationale karakter met tal van objecten uit het mondiale carnaval en de logisch historische opstelling van het unieke Oeteldonks carnaval. Het museum zelf heeft een professionele en smaakvolle inrichting en laat de bezoeker zowel visueel als auditief op interactieve wijze kennismaken met het fenomeen "carnaval".

Het museum kan beschikken over een gevarieerde internationale collectie objecten en documentdragers die te allen tijde in bruikleen kunnen worden genomen.

-documentatiecentrum

Daarnaast heeft het "Oeteldonks Gemintemuzejum" de beschikking over een ruime internationale documentatie die niet alleen bestaat uit talloze brochures, geluid- en bewegend beelddocumentatie maar tevens uit een grote collectie 20e -eeuwse internationale affiches, een grote collectie internationale grafiek (eind 16e eeuw – begin 20e eeuw) en een zeer ruime internationale bibliotheek.

-unieke ligging

Het "Oeteldonks Gemintemuzejum" kan tevens bogen op een karaktervolle centrale en idyllische ligging in het centrum van de stad, vlakbij de publiekstoppers als de Sint Janskathedraal, het Jheronimus Bosch Art Center en is gepositioneerd langs de Binnendieze, waarover jaarlijks tienduizenden bezoekers varen. De historische stad, landelijk gezien zeer centraal gelegen en makkelijk per openbaar vervoer bereikbaar, trekt jaarlijks honderdduizenden bezoekers, die tevens gebruikmaken van de diverse musea die de stad rijk is. Zo liggen in de onmiddellijke nabijheid het museum het "Zwanenbroedershuis" evenals het museum "Slager" die een unieke museale samenwerking mogelijk maken.

-carnavalsstad

Van groot belang is ook dat de stad 's-Hertogenbosch een zeer oude rijke carnavalshistorie en traditie kent die mondiaal uniek genoemd mag worden. Om die reden heeft 's-Hertogenbosch als carnavalsstad een grote naam en faam die tot buiten de grenzen van het land reikt. Omwille van buitenlandse bezoek zijn de begeleidende teksten ook in Engels, Duits en Frans beschikbaar.

-deskundigheid

Het museum beschikt over een deskundige conservator die zelf al meer dan vijfendertig jaar onderzoek heeft gedaan, door het gehele land voordrachten over dit onderwerp geeft, publicaties daarover heeft doen verschijnen en bij de landelijke media vanwege zijn deskundigheid bekend staat. Beroepshalve is hij als archivaris in staat om op het gebied van collectionering, beschrijving, beheer en behoud van advies te dienen.

-enthousiaste vrijwilligers

Van groot belang is de ruime groep vrijwilligers die met groot enthousiasme en veel kennis van zaken de bezoeker bijstaan.

Zwakte

-lokaal karakter

Het museum is voor ruim driekwart gebaseerd op de historie, tradities en rituelen van de lokale carnavalsviering. Niet iedere bezoeker aan de stad kan de interesse daarvoor opbrengen.

-geen eigen collectie

Het museum heeft geen eigen collectie maar "leent" deze grotendeels van de Stichting "Amadeirofonds" waarin alle cultuurhistorische objecten die eigendom waren van de "Oeteldonksche Club van 1882" en het "Genootschap van het Oeteldonks Vaandel". In 2009 is besloten het "Oeteldonks Gemintemuzejum" (OGM) de mogelijkheid tot collectionering te geven. (zie statuten)

-gebouw met beperkingen

Het OGM is gehuisvest in een gebouw dat door zijn constructie beperkingen stelt aan bezoek door gehandicapten en ouderen. De voor exposities beschikbare totale oppervlakte bedraagt ca. 312 m². De grootte van het gebouw stelt ook zijn beperkingen aan uitbreiding, herinrichting, het tonen van wisselexposities, het houden van lezingen, het geven van cursussen en de gelegenheid tot studie etc. Gezien de constructie is het gebouw moeilijk en alleen met vrij hoge kosten tegen brand te beveiligen. In dit gebouw is geen depot noch kantoorruimte.

Weliswaar stelt de Oeteldonksche Club vanaf april tot september een van haar vergaderruimtes ter beschikking, ca 25m², maar gedurende de andere maanden van het jaar is het museum gehouden aan haar vaste opstelling, hooguit afgewisseld door het tentoonstellen van "aanwinsten". De zich gestaag uitbreidende collectie kan zich door de beperkte ruimte slechts zeer gedeeltelijk presenteren.

-onzichtbare locatie

De ligging van het gebouw mag dan karaktervol, centraal en idyllisch heten, voor velen is het museum, als gevolg van de achteraf ligging, niet zichtbaar en vaak, ondanks de gemeentelijk bordjes, moeilijk vindbaar.

-vrijwillige menskracht

Ook de menskracht kent zijn beperkingen. Het museum heeft de beschikking over slechts één deskundige in de persoon van de conservator die eveneens als vrijwilliger opereert.

Het inhoudelijke bestaan van het museum is daardoor teveel afhankelijk van één persoon. Het bestuur stelt zich eveneens ten doel om, naast het hebben van een deskundige conservator, om meerdere personen zich verder te bekwamen op dit vlak. De groep suppoosten bestaat uit enkel vrijwilligers.

-externe initiatieven

Bedreigingen kunnen van buiten komen wanneer de vele landelijke initiatieven tot oprichting van carnavalsmusea (Maastricht, Limburg, Breda, Eindhoven, Oosterhout, Bergen op Zoom etc.) gerealiseerd zouden worden. Veelal voelen zij zich geënthousiasmeerd door het resultaat van het OGM. Nog steeds bestaat ook de Stichting "Carnavalsmuseum" die voorheen respectievelijk in Echt, Thorn en kasteel Limbricht hun collectie toonde. De verzameling daarvan is thans ondergebracht bij het Limburgs Museum in Venlo dat slechts een gedeelte daarvan in haar museale opstelling toont.

2.4 Samenvatting

Het OGM is een uniek lokaal museum met een mondiale inslag op een unieke locatie dat zich ten doel stelt het carnaval te tonen in een samenhangende expositie van de vele facetten. Het heeft de ambitie om het carnavalsmuseum en carnavalsdocumentatiecentrum van Nederland te zijn. Teneinde het museum als zodanig verder op de kaart te zetten tot verkrijging van meer bezoekers en een adequate uitvoering van de functie van documentatiecentrum dient een aantal stappen gemaakt te worden om de zwaktes op te lossen en de bedreigingen te weerstaan.

3. De collectie

3.1 Inleiding

Zoals eerder beschreven beschikt het OGM niet over een eigen museale en/of documentaire collectie. Toch meent het bestuur over de collectievorming daarvan een mening te moeten ventileren. De reden daarvoor is dat ieder museum slechts met behulp van een adequate collectie zijn doelstellingen na kan komen, zeker daar waar het een museum betreft, zoals het onderhavige, dat zich bedient van slechts één onderwerp.

3.2 Collectiehistorie

Van oudsher beschikte de Oeteldonksche Club van 1882 over eigen archief en enige objecten zoals enkele oude kostuums, vaandels en onderscheidingen die bij de diverse bestuursleden thuis werden bewaard. Daarnaast kreeg de OC van 1882 sinds 1962 een groeiend aantal rijtuigen in bezit. Toen de Oeteldonksche Club in 1970 "de Aauw Archiefkemissie" instelde is deze commissie op zoek gegaan naar objecten, documentatie en archivalia bij de verschillende oud-bestuursleden, oud-protocollaire personen en oud-leden van de club.

De financiële ondersteuning bij dit alles kwam van het "Genootschap van het Oeteldonks Vaandel". De collectie "Oeteldonk" vond, naast vele schenkingen, een aanvulling in jaarlijkse kunst opdrachten die het "Genootschap van het Oeteldonks Vaandel" op initiatief van de "Oeteldonksche Club" liet uitgaan.

Het eigendomsrecht daarvan bleek vanaf die tijd een heikel onderwerp omdat nu en het Genootschap en het Amadeirofonds roerende goederen had. Om die reden is in de jaren negentig de samenstelling van het Amadeirofonds bij statutaire aanpassing drastisch veranderd. Daarbij werden alle roerende goederen, inclusief de rijtuigen in de Stichting Amadeirofonds ondergebracht.

3.3 Thans

De conservator verzamelt en koopt aan, voor zover de financiën dat toelaten, in overleg met het bestuur van het OGM en eventueel samen met het “Genootschap van het Oeteldonks Vaandel”.

De in bruikleen verkregen collectie van “Het Amadeirofonds” is te verdelen in drie delen:

- a. materieel erfgoed van het Oeteldonks carnaval,
- b. materieel erfgoed van het mondiale carnaval en
- c. documentatie

a. Materieel erfgoed van het Oeteldonks carnaval

Deze collectie is ontstaan uit de aard van de organisatie van de Oeteldonksche Club van 1882 een grote hoeveelheid brochures, publicaties en pamfletten afkomstig van andere organisaties zoals vele carnavalsverenigingen. Daarnaast omvat de collectie een grote hoeveelheid aan originele kostuums, maskers, muziekinstrumenten, vaandels, foto's, onderscheidingen, tekeningen, schilderijen, grafiek, affiches, films, videobanden, dvd's, grammofoonplaten, geluidsbanden, cd's etc. die voornamelijk de periode 1882-nu omvatten. Bovendien maakt een negental historische rijtuigen daarvan deel uit.

De laatsten worden vooral gebruikt tijdens de carnavalsdagen ten behoeve van het Oeteldonkse protocollair vervoer. Al met al is met het geheel een goed en overzichtelijk beeld van de lokale geschiedenis van het Oeteldonkse carnaval te scheppen.

b. Materieel erfgoed mondiale carnaval

Sinds zestien jaren is zeer intensief gewerkt aan de verzameling van objecten die een additioneel beeld geven van de geschiedenis, tradities en rituelen van de mondiale carnavalsvieringen. De collectie is uitgedijd tot honderden objecten in de vorm van originele kostuums, maskers, muziekinstrumenten, vaandels, foto's, onderscheidingen, tekeningen, schilderijen, grafiek, affiches, films, videobanden, dvd's, grammofoonplaten, geluidsbanden, cd's etc. Bij het verzamelen is vooral gekeken naar een grote verscheidenheid aan vooral oude traditionele en bekende carnavalsplaatsen. Daarmee is een redelijk overzichtelijk beeld te scheppen van de “Hochburgen” van het mondiale carnaval. De nadruk bij het verzamelen is hierbij komen te liggen op affiches en grafiek. Over het algemeen betreft het 20ste eeuwse materiaal. De collectie grafiek betreft de periode eind 16e eeuw tot en met begin 20e eeuw.

c. Documentatie

Met de wens om naast museum ook documentatiecentrum te zijn, is in het afgelopen decennium een grote hoeveelheid brochures, beschrijvingen (al dan niet in kopievorm), tijdschriften en boekuitgaven verzameld, welke als bron kunnen fungeren voor de bestudering van het carnavalsfeest. Vooral de hoeveelheid boeken m.b.t. de vele carnavalsplaatsen is met ongeveer 500 banden uitermate groot te noemen. De collectie is aangemeld bij het P.J. Meertens-instituut te Amsterdam, een instelling ter bestudering van de Volkskunde.

3.4 Toekomst

-collectioneringsbeleid

Het valt op grond van de ambitie van het museum om het internationale aandeel te vergroten, te wensen dat het huidige collectioneringsbeleid op zijn minst wordt gecontinueerd en wellicht geïntensiveerd vooral op het gebied van het internationale carnaval.

-Het Bossche materiaal:

Primair blijft het van belang om de collectie van het Bossche carnaval, uit de aard der zaak, zoveel mogelijk te completeren. Gezien de veronderstelde schaarste van het materiaal dat zich wellicht nog bij particulieren bevindt stelt het bestuur voor om bij het collectioneren daarop geen enkele uitzondering te maken op grond van mogelijk belang of kwalitatieve conditie dan wanneer het dubbel materiaal betreft.

Dit betreft ook het collectioneren documentatie en objecten.

Verenigingsarchieven, fotomateriaal en films gaan naar het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch, dit is de aangewezen instantie voor het bewaren en het toegankelijk maken.

Uiteraard is er een financiële limiet waarover, bij grote bedragen, steeds de afweging tussen belang en financiën gemaakt zal moeten worden. Een en ander steeds in overleg tussen de conservator en het bestuur.

-Internationaal materiaal:

Om de aantrekkelijkheid van het museum voor een zo breed mogelijk publiek te vergroten en het belang van het museum als documentatiecentrum te vestigen is, zoals al eerder aangegeven, een actieve verwerving van internationaal materiaal noodzakelijk. Om het beleid hiervan enigszins in te kaderen is het bestuur van mening daartoe een aantal verzamelgebieden aan te wijzen:

-boeken en tijdschriften

Voor zover deze de algemene carnavalsgeschiedenis van een plaats, streek, land of werelddeel beschrijven. Deelstudies worden enkel en alleen opgenomen wanneer deze gratis worden aangeboden.

-grafiek

Voor zover dit complementair is aan de al bestaande collectie en een beeld geven van andere gezichtspunten op internationale tradities. Er wordt vooralsnog niet gestreefd naar volledigheid van de collectie

-muziek

Voor zover deze muziek van een typisch lokale snit is en als zodanig nog niet vertegenwoordigd is in de bestaande collectie

-affiches

Voor zover deze gratis kunnen worden verkregen en een esthetische waarde hebben

-kostuums / maskers / hoofdtooiën

Gestreefd wordt naar een evenwichtige vertegenwoordiging van de verschillende soorten van carnaval zoals onderverdeeld in het museum (traditioneel, Rijnlands, Caraïbisch / Middellandse Zee en Bourgondisch).

-Brochures

Voor zover deze gratis kunnen worden verkregen

-Onderscheidingen

Voor zover deze gratis kunnen worden verkregen

4. Collectieregistratie, documentatie en onderzoek

4.1 Registratie

Midden 2016 hebben de depotmedewerkers instructie gehad en zijn begonnen met de hernieuwde registratie in Adlib. I.v.m. de verhuizing en het vertrek van diverse medewerkers was er weinig tot geen vooruitgang geboekt. +/- 9.000 registraties met ongeveer een derde aan digitale afbeeldingen.

Het komende jaar wordt een forse inhaalslag gemaakt, waardoor de registratie en de koppeling met foto's in versneld tempo wordt opgepakt, waarbij vooral de nieuwe objecten allemaal in het systeem opgenomen zullen worden en de "oude" collectie zo snel mogelijk bijgewerkt zal worden.

4.2 De documentatie

De documentatie biedt niet alleen het museum de mogelijkheid om lacunes te ontdekken en de kennis over de bestaande collectie te vergroten maar geeft het Nationaal Carnavalsmuseum "Oeteldonks Gemintemuzeum" ook de mogelijkheid om in de wereld van cultuurhistorici te opereren. Dat is niet alleen van belang voor de erkende status van een deskundig museum maar zeker ook van belang ter verbreiding van de naamsbekendheid. Bovendien kan het museum op die wijze van de nieuwste inzichten op de hoogte blijven ter aanpassing van haar inrichting. Daarnaast zorgt deze status voor een relatiebestand waaruit het museum bij wisselexposities en aan de andere kant kan putten.

De uitbreiding van vooral de internationale documentatie, eveneens, net als bij de inrichting van het museum, van belang om de unieke positionering van het Oeteldonks carnaval te kunnen begrijpen, heeft geleid tot een dergelijk omvangrijke verzameling dat de documentatietoek daer automatisch uit is voortgevloeid. Uit de aard van het bezit aan museale cultuurhistorische objecten is het museum op zich al een bron van informatie.

Het bibliotheekgedeelte bevindt zich in het museum. Het grootste gedeelte is tevens beschreven en toegankelijk gemaakt middels een database maar is fysiek nauwelijks te raadplegen vanwege de dislocatie. De bibliotheek is onder toezicht ter inzage. Voor de raadpleging van de overige documentatie dient men een afspraak te maken met de conservator.

4.3 Onderzoek

Documentatie, archief en objecten zijn bronnen die van belang zijn bij de studie naar het onderwerp carnaval of aanverwante volkskundige onderwerpen.

Door het ontbreken van een goede facilitering van onderzoeksmogelijkheden wil het museum zich vooralsnog, ten aanzien van internationaal onderzoek, een passieve houding aanmeten. Wel heeft het de intentie om de documentatie op toegankelijke wijze ter beschikking te stellen via internet.

Daarnaast heeft het museum initiatieven genomen om, te beginnen in de provincie Noord-Brabant, wellicht met behulp van het provinciale bestuur, een structureel onderzoek te laten doen naar de geschiedenis, tradities en gebruiken van het carnavalsfeest door de eeuwen heen. Daartoe heeft de conservator bij het provinciale overleg van de Brabantse Carnavals Federatie, de Universiteit Tilburg en Professor Doctor A. Bijsterveld, verbonden aan de leerstoel Brabant, een aanzet gedaan.

5. Behoud en Beheer

5.1 Inleiding

Met behoud en beheer bedoelt het bestuur alle activiteiten tot het organisatorische en materiële beheer van de collectie.

5.2 Beheershistorie

Van oorsprong was de collectie eigendom van de Oeteldonksche Club van 1882 en werd het beheer uitgevoerd door de toenmalige archivaris met zijn Aauw Archiefcommissie. Er werd besloten de samenstelling van het bestuur van het "Amadeirofonds" te wijzigen en daar ook de intussen vele aankopen van het Genootschap van het Oeteldonks Vaandel, eveneens om belastingtechnische- maar ook beheersredenen, in deze stichting onder te brengen. Sindsdien zijn alle roerende cultuurhistorische goederen daarin ondergebracht.

5.3 Thans

De basiscollectie waaruit het museum de vaste opstelling en wisseltentoonstellingen samenstelt is in eigendom van de Stichting "Amadeirofonds" die het in langdurig bruikleen aan het OGM afstaat. Bovendien heeft het bestuur van deze Stichting het recht om in overleg te treden met het bestuur van het OGM indien er in dit laatst genoemde bestuur mutaties plaats vinden. De benoeming van nieuwe bestuursleden in het bestuur van het OGM is slechts voorbehouden aan de overige zittende bestuursleden van het OGM. Voor de bestuurssamenstelling wordt verwezen naar de statuten.

Bovendien is het bestuur van het Oeteldonks Gemintemuzejum gehouden om jaarlijks de eindafrekening evenals de jaarbegroting van het muzejum ter informatie aan het bestuur van het Amadeirofonds voor te leggen.

5.4 Toekomst

Organisatorisch:

Het bestuur is verantwoordelijk voor de gehele collectie die grotendeels eigendom is van de Amadeiro Stichting. Voor de dagelijkse gang van zaken de collectie betreffend is een conservator aangesteld, die om niet en op vrijwillige basis zijn taak vervult.

Materieel:

Buiten de tentoongestelde zaken in het museum aan de Zusters van Orthenpoort geschiedt de opberging van de materialen in het depot aan de Helftheuvelweg, dit in speciale zuurvrije dozen, enveloppen en omslagen die voorzien zijn van een plaatsingsregistratie. Er is, bij gebrek aan financiën nog geen restauratieplan. De materiële conditie lijkt op dit moment ook niet van dien aard dat daar op korte termijn aan gedacht dient te worden. Hooguit valt te vrezen voor de op magnetische banden (video en geluid) opgeslagen gegevens. Een groot gedeelte is reeds overgezet naar digitale dragers.

De huidige opslag van het materiaal is beter dan voorheen, echter nog niet ideaal. Gezien echter de financiële omstandigheden is het voornamelijk vrijwel onmogelijk om een opslag te verkrijgen die volledig voldoet aan de eisen die gesteld dienen te worden aan het specifieke beheer van deze materialen m.n. voor wat betreft de klimatologische omstandigheden.

Op dit moment heeft het OGM op huurbasis de beschikking gekregen over een ruimte van de BIM aan de Helftheuvelweg in 's-Hertogenbosch. Hier kan het materiaal onder betrekkelijk gunstige omstandigheden worden ondergebracht. Het betreft in totaal 220m² opslag en verblijfsruimte.

6. De presentatietaak

6.1 Inleiding

Een museum presenteert in het algemeen de geschiedkundige samenhang van een gegeven onderwerp. In dit geval betreft dat onderwerp het carnavalsfeest. Het OGM is van oorsprong ingericht ten behoeve van de presentatie van het Bossche carnavalsfeest, met de nadruk, bij gebrek aan voldoende interessante objecten en attributen van vóór die tijd, op de periode van eind 19e eeuw tot nu. Het internationale aspect is toegevoegd ter positionering van het Oeteldonks Carnaval in de mondiale geschiedenis, tradities en gebruiken.

6.2 Presentatiehistorie

Vanaf het begin heeft de samensteller voor ogen gehad dat de presentatie een logische opbouw diende te hebben waardoor de bezoeker een "verhaal" zou doorlopen aan de hand van een kader waarbinnen de attributen en objecten zouden moeten passen. Daarnaast diende de uniciteit van het Oeteldonkse carnaval ingebed te worden in een breder internationaal kader. In later stadium zijn daar geluid - en beeldunits aan toegevoegd waardoor de bezoeker tevens kennis kan maken en zich een beeld vormen van de Oeteldonkse- en internationale vieringen aan de hand van verschillende geluid -en beelddaspecten in tijd en plaats.

6.3 Thans

Het museum presenteert in feite dus het Oeteldonks carnaval. Ruim 75% van de opstelling wordt gedomineerd door een vaste presentatie van de geschiedenis, de tradities en gebruiken van het carnavalsfeest zoals sinds 1882 te 's-Hertogenbosch te doen gebruikelijk is. Dat gebeurt door een logische opbouw waarbij allereerst op beperkte wijze aandacht geschonken wordt aan het ontstaan en vervolgens per onderdeel aan achtereenvolgens het spel en de spelers (de notabelen en het hof), de gebruikte symbolen (vlag, volkslied, wapen etc.) de feestelementen (verenigingen, optocht, kostumering, muziek, jeugdcarnaval en het feest zelf) en de organisatie.

Dat alles gebeurt met attributen en objecten evenals geluid- en beeldunits waarbij men zelf interactief een keuze kan maken. Om het Oeteldonks carnavalsspel te kunnen situeren als een mondiaal uniek fenomeen in de lange intrigerende traditie van het carnaval en tegen het licht van de huidige traditionele mondiale carnavalsvieringen wordt een beeld geschapen aan de hand van een inleidende documentaire, een korte algemene inleiding in afbeeldingen en objecten en een presentatie van het mondiale carnaval in vier kunstmatig ingedeelde soorten van vieringen zoals de traditionele carnavals in de bergen en dalen van Europa, de Rijnlandse traditie, de Middellandse Zee- en Caribische feesten en het Bourgondische spel aan de hand van attributen en objecten evenals geluid- en beeldunits. Hierbij kan men zelf interactief een keuze maken. Het betreft een vaste opstelling. Een hoek met aanwinsten completeert het geheel.

Sinds 2007 heeft het OGM van 1 april tot 1 september de beschikking over de verdiepingszaal van de Oeteldonksche Club van 1882. Deze zaal is speciaal ingericht met expositiewanden en museale verlichting. In de ruimte, in die periode gecombineerd met de ruimte voor de aanwinsten, worden wisselexposities getoond. Jaarlijks wordt er naar gestreefd om een tweetal wisselexposities (een grote en een kleinere) te organiseren.

6.4 Toekomst

De kracht van een museum is, volgens het bestuur, gelegen in;

- a. de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het getoonde
- b. de logische samenhang
- c. de persoonlijke begeleiding van bezoekers door de suppoosten
- d. de interactie tussen de bezoeker en het getoonde
- e. de dynamiek van de opstelling
- f. de aantrekkelijke kwaliteit en duidelijkheid van de wijze van presenteren.
- g. de bescherming van het geëxposeerde materiaal voor verval

Dat alles is de eerste verantwoordelijkheid van de conservator die daar voortdurend, geadviseerd door het bestuur en, vanuit de praktijk, door de suppoosten, op toeziet.

Ad a.

De getoonde documentaire dateert uit 1992 en werd destijds vervaardigd ten behoeve van de tentoonstelling "vastenavond / carnaval, feesten van de omgekeerde wereld" in het Noord-Brabants Museum. Hoewel de inhoud op zich niet afwijkt van de zienswijze waarop destijds gebaseerd, is de samenstelling niet helemaal afgestemd op het bezoek aan dit museum. Het Stichtingsbestuur heeft in verband met financiële afwegingen besloten om te wachten met vervanging. Vervanging heeft steeds een afweging tegen de aanwinsten. Bij de collectionering van vooral het internationale materiaal, dient ook rekening te worden gehouden, met de verbetering daarvan.

Ad b.

De logische samenhang van de vaste presentatie behoeft vooralsnog geen aanpassing. De opstelling daarvan wordt nog steeds als prettig ervaren, zowel ten voordele van de zich oriënterende bezoeker als ten voordele van de rondleidende suppoosten die op deze wijze een leidraad/kapstok hebben voor hun verhaal. Er zal echter worden gestreefd naar meer informatie over verenigingen, internationaal carnaval en jeugd-gerelateerde zaken. Vooral met interactieve media.

In samenwerking met lokale onderwijsinstellingen en in samenwerking met de Oeteldonksche Club van 1882, zijn bezoekprogramma's opgesteld worden, om de jeugd te enthousiasmeren om meer betrokken te raken bij het carnaval en haar historie.

De service, die de suppoosten bieden door het gratis begeleiden van de bezoekers, indien zij dat uiteraard willen, dient te worden gecontinueerd. De vaak persoonlijke verhalen die zij rondom het kader van het getoonde op gepassioneerde wijze vertellen, geeft een extra dynamiek aan het museum.

Ad c.

Het is noodzakelijk dat de vaste opstelling van het Oeteldonks Gemintemuseum regelmatig wordt vernieuwd/ververst zodat bezoekers worden geprikkeld tot een herhalingsbezoek. Ook wordt in de zomerperiode (mei t/m augustus) een grote wisseltentoonstelling gepresenteerd. De hoek met aanwinsten zal, buiten de zomermaanden, wanneer de ruimte tevens gebruikt wordt voor de wisselexpositie tenminste tweemaal per jaar gewisseld moeten worden. Daarnaast kunnen daar ter plaatse in die periode kleine thematentoonstellingen worden gehouden, bv. aandacht voor jubilerende verenigingen.

Het OGM onderscheidt zich van de beide andere museale carnavalspresentaties in Nederland (Venlo en Oosterhout) op dit moment vooral, naast de kwaliteit van het Oeteldonkse aandeel, door een afgewogen kwalitatief goede presentatie van het internationale carnaval, in Nederland enig in zijn soort. Dit onderdeel wordt door vele bezoekers, die niet direct met de stad 's-Hertogenbosch een band hebben (ongeveer 80%!), bijzonder gewaardeerd maar is echter, verhoudingsgewijs, mager.

De uniciteit van het museum, en daarmee de aantrekkelijkheid en het succes ten opzichte van de bestaande musea en mogelijke initiatieven daartoe is, naar het stellige oordeel van het bestuur, van dit internationale onderdeel afhankelijk. Het meest nabije museum dat een (weliswaar bijzonder uitgebreide) internationale presentatie herbergt is het Musée Internationale du Carnaval et du Masque te Binche bij Charleroi.

Om die reden heeft het bestuur, zich daarin gesteund wetend door de al aanwezige internationale collectie, het voornemen om het internationale aandeel te vergroten en/of regelmatig te wisselen. Voorlopig zal in de zomermaanden, wanneer het Museum over een extra ruimte beschikt, het gemis aan ruimte, moeten worden opgevangen door daar exposities van bovenlokaal niveau te organiseren. Van groot belang is het houden van wisselexposities rondom een bepaald thema of facet van het carnavalsfeest vooral op het bovenlokale vlak.

Ad d.

De vormgeving van het museum is inmiddels zeventien jaar oud. Het valt te overwegen of de opstelling, kleurstellingen e.d. niet aan een restyling toe zijn. Het bestuur heeft reeds een aantal initiatieven hiertoe in gang gezet.

Ad e.

In principe dient gesteld dat het gebouw waarin het museum zich bevindt niet als museum is gebouwd en daarom vele tekortkomingen kent die zoveel mogelijk dienen te worden ingedamd. Het meeste materiaal, vooral de kwetsbare objecten, zijn zoveel mogelijk in vitrines en achter lijsten tentoongesteld. Het dak van het gebouw is geïsoleerd, waardoor grote en snelle temperatuurschommelingen zijn teruggedrongen.

De UV -intensiteit is gecontroleerd en op een aantal fronten terug gedrongen. Er is ledverlichting geïnstalleerd en wanneer het museum geen bezoekers heeft, worden de lichten uitgelaten. Ramen zijn inmiddels geblindeerd. De luchtvochtigheid wordt elektronisch geregistreerd om een beeld te krijgen van mogelijke schommelingen en op basis daarvan maatregelen te nemen. Ten aanzien van brandpreventie en richtlijnen in geval van brand zijn met de brandweer afspraken gemaakt en akkoord bevonden. Echter, gezien de constructie van het gebouw is het moeilijk tegen brand te beveiligen en slechts tegen hoge kosten te realiseren.

Ad f.

Aan het gebouw is sinds de oprichting van het museum geen groot onderhoud gepleegd. De buitenzijde van het gebouw dient op diverse plaatsen gerepareerd te worden. Er komen scheuren in de muren, raamkozijnen beginnen grote slijtage te vertonen, dakpannen liggen los en zijn verschoven etc. De eigenaar het Genootschap van het Oeteldonks Vaandel heeft toegezegd fondsen ter beschikking te stellen om het een en ander voor het einde van 2016 te hebben gerealiseerd.

7. Het Publiek

7.1 Samenstelling en omvang

Op dit moment hebben ongeveer 56.000 personen het museum bezocht. 80% bleek niet uit 's-Hertogenbosch afkomstig. De helft daarvan kwam in groepsverband waaronder redelijk veel kinderen die in schoolverband het museum bezochten. Het museum neemt deel aan activiteiten georganiseerd door de stichting "Uitlok", initiatieven voor de jeugd door de Oeteldonksche Club en de open dagen van de landelijke manifestatie Museumweekend.

8. Bedrijfsvoering

8.1 Calamiteitenplan:

De brandweer heeft in maart 2013 aangegeven dat voor ons museum geen calamiteiten plan nodig is. Volgens de politie is de inbraakbeveiliging redelijk goed. In het pand is, door zijn ligging en al aangebrachte beveiliging, moeilijk in te breken. Wellicht zal er meer buitenverlichting moeten komen.

8.2 Personeel & Organisatie

Alle bij het OGM betrokken personen zijn vrijwilligers.

Het bestuur bestaat uit:

*

Voorzitter,

*

Vice Voorzitter

*

Secretaris,

*

Penningmeester.

*

Een vijfde bestuurszetel is nog vacant en het Bestuur is voornemens deze op termijn alsnog in te vullen

De staf bestaat uit een Conservator, een Coördinator museum, Coördinator Depot en Coördinator Publiciteit en Communicatie.

Verder zijn er op het ogenblik 38 suppoosten of medewerkers.

De suppoosten zijn belast met toezicht, baliewerkzaamheden, lichte schoonmaakwerkzaamheden en het geven van rondleidingen. In principe worden er altijd rondleidingen verzorgd, tenzij de bezoekers aangeven, dat niet op prijs te stellen. Alle suppoosten zijn intern door de conservator opgeleid en worden op hun kennis regelmatig getoetst. Een aantal van hen zijn samen met andere medewerkers tevens werkzaam in het depot voor registratie en verzorging van de opgeslagen projecten of verzorgen communicatie werkzaamheden.

Het OGM is geopend van Dinsdagmiddag t/m Zondagmiddag van 13.11 uur t/m 17.11 uur. De kassa sluit om 16.30 uur. Met Kerstmis, eerste Paasdag, eerste Pinksterdag, Nieuwjaarsdag en gedurende Carnaval is het OGM gesloten.

8.3 Automatisering

In het OGM is een computersysteem in gebruik voor registratie van bezoekers en verkoop van artikelen. Iedere dag wordt er t.b.v. de administratie een zgn. dagstaat bijgehouden. Pc's en printers in het museum en depot, zijn in 2012 vernieuwd, echter voldoen niet meer aan de eisen des tijds. Voor vervanging dient te worden gezorgd. Tevens worden de museale objecten bijgehouden in het Adlib systeem. Alle museale objecten worden geregistreerd in het Adlib systeem waarvoor dit jaar een abonnement is afgesloten om up to date te blijven.

8.4 KNELPUNTEN:

Er moet de komende periode aandacht besteedt worden aan vervanging van huidige suppoosten die een respectabele leeftijd hebben bereikt en niet meer volledig in staat zijn om hun taken naar behoren te kunnen verrichten. Dit jaar hebben we drie nieuwe suppoosten mogen ontvangen en opleiden.

Er bestaat binnen de organisatie nog geen procedure hoe om te gaan met kleine kinderen en hoe ze te blijven boeien. De expositie is ook niet aan de kleine kinderen aangepast. Contacten en een onderzoek door lokale onderwijsinstellingen hoe we dit kunnen verbeteren heeft nog niet tot resultaten geleid.

8.5 VERZEKERINGEN:

Door de stichting "Genootschap van het Oeteldonks Vaandel" is een zgn. opstalverzekering afgesloten. De collectie wordt na overname door de Stichting Oeteldonks Gemintemuzejum verzekerd. De inboedel van het museum is door het OGM verzekerd. Tevens is er een Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering. Er is een calamiteiten/ongevallenverzekering, en alle vrijwilligers zijn verzekert door middel van een collectieve verzekering voor alle vrijwilligers binnen de Gemeente 's-Hertogenbosch.

8.6 PR/Communicatie

Doelgroepen

Welke doelgroepen zijn voor het museum interessant;

- de gemotiveerde geïnteresseerden in carnaval en zijn cultuur uit 's-Hertogenbosch, Noord Brabant en de rest van Nederland.
- de (cultuur) toeristen die de stad bezoeken om zijn culturele waarde.
- de schoolgaande jeugd, ten behoeve van educatieve doeleinden.
- jongeren in het algemeen.

Het focussen op deze doelgroepen en daarop gecoördineerd de programmering, communicatie en educatieve inspanningen te richten zou tot een toename van de bezoekersaantallen moeten leiden.

De bezoeker.

Uit registratiegegevens is duidelijk hoeveel bezoekers het OGM per jaar ontvangt. Wat echter essentieel is te weten, zijn de achtergrondkenmerken van de bezoekers. Ook met die kennis kan gericht te werk worden gegaan, zowel qua inrichting van het museum als qua marketing.

Wat verwacht de bezoeker

Van belang om te weten is wat de bezoekers vinden van het museum. Met deze informatie kunnen de sterke punten benadrukt en de minder sterke punten verbeterd worden. Uit de reacties van het bezoekende publiek aan het OGM blijkt dat de indeling van het museum met daaraan gekoppelde opstelling van de collectie en gerelateerde informatie voorziening zeer duidelijk aan de verwachting van de bezoekers voldoet. Het gastenboek van het OGM laat hier zeer positieve meningen zien.

De hoogte van de toegangsprijs voor een bezoek aan het museum moet in relatie staan tot wat geboden wordt en met de extra diensten (bv. rondleiding, etc.) die bezoekers verwachten c.q. op prijs stellen. Het OGM bevindt zich momenteel aan de onderkant van de entree prijs die in kleine musea gehanteerd wordt.

Sinds twee jaar krijgen bezoekers met museum jaarkaarten een vijftig procent korting.

Hierdoor is het aantal bezoekers met gemiddeld 700 per jaar gestegen.

Er wordt een groepskorting van 10% op de reguliere toegangsprijs gehanteerd bij groepen boven 10 personen, cq. personen die via de VVV aangemeld worden. Verder een reductie in combinatie met vaartochten, wandelingen en rondleidingen door Kring Vrienden van 's-Hertogenbosch.

Oordelen over musea algemeen

- Volgens onderzoek van de "Museummonitor" worden musea door het publiek niet als sfeerloos of saai bestempeld. Een vijfde acht het bezochte museum niet informatief en een derde acht het museum alleen geschikt voor een bepaalde groep.

Hier ligt dus ook zeker nog een taak voor het OGM; maak duidelijk dat historie en geschiedenis het draagvlak is van het museum en niet de gangbare, dikwijls negatieve, mening over carnaval.

- Het gemiddelde rapportcijfer, waarmee het museum wordt beoordeeld is zeer goed te noemen.
- Klantvriendelijkheid krijgt een hoge score.

- De sfeer, de informatie bij de balie en de tentoongestelde collectie worden duidelijk hoog gewaardeerd.
- De bereikbaarheid met auto en openbaar vervoer (deels) scoren duidelijk lager. De ligging van het OGM is ongunstig t.o.v. de bezoekers stromen. Men ziet en vindt het “achteraf straatje” moeilijk!
- De bewegwijzering naar het gebouw krijgt vaak een onvoldoende.
- Kleine musea hebben op veel aspecten een achterstand, omdat men met kleinere budgetten en met minder of geen professionele krachten moeten werken, maar scoren goed op de informatie verstrekking aan de balie. Dit geldt ook voor het OGM.
- Momenteel wordt aan het museum veel aandacht gegeven via de sociale media, facebook, Twitter, you-tube en de website.

Bekendheid van het museum

Eveneens blijkt uit onderzoek van “Museummonitor” dat artikelen in krant of tijdschrift, aanbevelingen van anderen, naast ervaringen met eerder bezoek aan het museum, het meest aanleiding is voor een bezoek aan het museum.

Een excursie, een vakantie- of vrije tijdsgids en een museumfolder zijn elk door een klein aantal bezoekers genoemd, de overige media zijn verwaarloosbaar. Het effect van toeristische bladen neemt toe, terwijl dat van de VVV afneemt. Een reden voor het OGM om hierop meer te concentreren.

De huidige Financiële mogelijkheden zijn hierbij natuurlijk zeer bepalend. Dit is het probleem van het gemiddelde kleine museum maar zou voor het OGM een reden moeten zijn budgettaire mogelijkheden te onderzoeken en beschikbaar te maken.

Free Publicity

Voor het OGM is Free Publicity de belangrijkste manier van naamsbekendheid vergaren.

Het museum is de afgelopen jaren zeer actief geweest de naamsbekendheid te promoten via nationale, regionale bladen, perspublicaties en onderwerp gerichte TV publicaties.

Verder worden contacten onderhouden met de lokale en regionale VVV. Zoveel als mogelijk wordt gebruik gemaakt van Free Publicity in kranten, tijdschriften, lokale en regionale omroepen etc. Ieder jaar worden ca. 10.000 folders verspreid.

Na het naamsbekendheidonderzoek bleek dat veel Bosschenaren het museum nog niet kenden. Terwijl dit toch de doelgroep is die het makkelijkste te bereiken is. Daarom moet het museum binnen 's-Hertogenbosch meer gepromoot worden.

9. Huisvesting

Zoals eerder in hoofdstuk 2.3 vermeld, is het Oeteldonks Gemintemuseum gehuisvest in een gebouw dat door zijn constructie beperkingen stelt aan bezoek door gehandicapten en ouderen. De voor exposities beschikbare totale oppervlakte bedraagt ca. 312 m². De grootte van het gebouw stelt ook zijn beperkingen aan uitbreiding, herinrichting en het tonen van wisselexposities.

Weliswaar stelt de Oeteldonksche Club vanaf april tot september een van haar vergaderruimtes ter beschikking maar gedurende de andere maanden van het jaar is het museum gehouden aan haar vaste opstelling, hooguit afgewisseld door het tentoonstellen van “aanwinsten”. De zich gestaag uitbreidende collectie (van de Stichting “Amadei-fonds” weliswaar) kan niet worden getoond.

Om het museum wat aantrekkelijker te maken heeft het bestuur de entree-ruimte aangepast en een museumwinkel ingericht. Door inrichting van een goede verkoopruimte kunnen extra inkomsten gegenereerd worden.

10. Veiligheid

Ten aanzien van brandpreventie en richtlijnen in geval van brand zijn afspraken gemaakt.

Echter, gezien de constructie van het gebouw is dit moeilijk tegen brand te beveiligen en slechts tegen hoge kosten te realiseren. In het kader van de door het Register gestelde eisen

11. Financieel

Om de gestelde doelen te kunnen realiseren is de exploitatie 2016 en begroting van 2017, 2018, 2019 en 2020 opgesteld. Waarbij een groot beroep gedaan wordt op subsidie en sponsorgelden. .

Resultaat en begrotingen:

	Boekjaar 2016		Begroting 2017		Gemiddelde begroting voor 2018 t/m 2010 per jaar	
	Voorl. t/m nov.	in %		in %		in %
<u>Inkomsten</u>						
Entreegelden	€ 14.429	47,4%	€ 15.000	43,6%	€ 16.000	48,3%
Giften, donaties	€ 14.114	46,3%	€ 16.800	48,8%	€ 13.000	39,3%
Opbrengst handel	€ 1.911	6,3%	€ 2.500	7,3%	€ 4.000	12,1%
Rente opbrengsten	€ -	0,0%	€ 100	0,3%	€ 100	0,3%
	€ 30.454	100,0%	€ 34.400	100,0%	€ 33.100	100,0%
<u>Uitgaven</u>						
Exploitatiekosten	€ 24.237	79,6%	€ 27.800	80,8%	€ 29.000	87,6%
	€ 6.217	20,4%	€ 6.600	19,2%	€ 4.100	12,4%
Afschrijvingen	€ 2.788	9,2%	€ 3.500	10,2%	€ 4.000	12,1%
	€ 3.429	11,3%	€ 3.100	9,0%	€ 100	0,3%